

Είναι προφανές ότι όλοι εκείνοι οι οποίοι μέχρι πρότινος στήριζαν δημοσίως απροκάλυπτα, ή έμμεσα, ή υπογείως τον ΣΥΡΙΖΑ, ή ακόμη χειρότερα, συμμετείχαν σε αυτόν ως στελέχη του και ακόμη περισσότερο ως υπουργοί του, ευθύνονται σε διαφορετικό βεβαίως βαθμό για την άνδρωσή του, αλλά και για την κατάληξή του, αφού αυτή δεν ήταν παρά η νομοτελειακή κατάληξη της ρεφορμιστικής τακτικής του για την οποία είναι συνένοχοι.

Ευθύνονται για τον ιστορικό-ταξικό συμβιβασμό που σηματοδότησε η σύμπραξη με τον εθνικιστή Καμένο, η εκλογή του Παυλόπουλου και οι ποικίλες επαφές τύπου γάτου των Ιμαλαίων, ευθύνονται για την ανοχή έως και τη σύμπραξή τους σε επιλογές συνεργασίας με κορυφαία στελέχη του ΠΑΣΟΚ όπως ο Νίκος Κοτζιάς.

Επίσης ευθύνονται για την παρεμπόδιση της ανάπτυξης της λαϊκής συνειδητότητας με την στήριξη θέσεων του ΣΥΡΙΖΑ, όπως η παραμονή στην ευρωζώνη και στην ΕΕ ή και η μερική μόνον διαγραφή του χρέους, όταν ήδη σημαντική μερίδα του λαού μας είχε αρχίσει να τα αμφισβητεί.

Η ευθύνη αυτή είναι ακόμη μεγαλύτερη για εκείνους οι οποίοι δεν διαχώρισαν τη θέση τους ακόμη και όταν ο ΣΥΡΙΖΑ πρότεινε στους δυνάστες μας την επαίσχυντη συμφωνία των 47 σελίδων του Ιουνίου, πρόδρομο του τρίτου μνημονίου.

Θα περίμενε κανείς απ' όλους αυτούς όταν πια καθυστερημένα έστω έφυγαν από τον ΣΥΡΙΖΑ ή έπαψαν να τον στηρίζουν, αντί να επιδιώκουν την ανασύστασή του στη βάση της αρχικής του πολιτικής και συγκρότησης που μας οδήγησε στην σημερινή κατάσταση, να μην παραγνωρίζουν με τέτοια ευκολία ακόμη και την πρόσφατη ιστορική μνήμη και να ασκήσουν μια ελάχιστη έστω αυτοκριτική για την μέχρι τώρα στάση τους.

Αντ' αυτού πολλοί από αυτούς συνεχίζουν να διατηρούν τους δεσμούς τους με τα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ σε συνδικαλιστικό, περιφερειακό και άλλα επίπεδα, συνεχίζουν να υποστηρίζουν θέσεις όπως η παραμονή στην ΕΕ, ή ακόμη συνεχίζουν να θεωρούν, όπως η Νάντια Βαλαβάνη, κόκκινη γραμμή τους την κυβερνητική πρόταση του Ιούνη, ενώ παράλληλα δεν υπάρχει ίχνος αυτοκριτικής για τα συριζαϊκά πεπραγμένα τους.

Ορισμένοι μάλιστα για να δικαιολογήσουν αυτήν τους τη στάση ταυτίζουν την αυτοκριτική με τον εκφυλισμό της .

Όμως όλοι αυτοί παραγνωρίζουν ή απλώς δεν γνωρίζουν ότι τουλάχιστον για το μαρξιστικό ρεύμα η αυτοκριτική όχι μόνον δε βλάπτει, αλλά όποια δυσaréσκεια κι αν προκαλέσει, «ισοφαρίζεται πλουσιοπάροχα» αν το περιεχόμενό της είναι τεκμηριωμένο και αποκαλύπτει την αλήθεια.[1]

Οι ίδιοι οι κλασικοί του μαρξισμού εφάρμοζαν στην πράξη την αυτοκριτική. Έτσι για παράδειγμα οι Μαρξ, Ένγκελς παραδέχονταν ότι είχαν σφάλει όσον αφορά τις προβλέψεις τους σχετικά με την θετική έκβαση της επαναστατικής διαδικασίας το 1848.[2] Στο ίδιο πνεύμα ο Ένγκελς έκανε την αυτοκριτική του για την οικονομίστικη ανάγνωση του μαρξισμού. «Ο Μαρξ και εγώ ο ίδιος είμαστε εν μέρει υπεύθυνοι για το γεγονός ότι ορισμένες φορές οι νέοι αποδίδουν περισσότερη βαρύτητα απ' ό,τι πραγματικά της αντιστοιχεί στην οικονομική πλευρά. ....»[3]

Για τον Λένιν «η αυτοκριτική είναι απαραίτητη για τους μαρξιστές»[4].

Ενώ για τον ίδιο, «η στάση ενός πολιτικού κόμματος απέναντι στα λάθη του είναι ένα από τα σπουδαιότερα και ασφαλέστερα κριτήρια για την σοβαρότητα του κόμματος και για την εκπλήρωση στην

πράξη από μέρους του των υποχρεώσεων του απέναντι στην τάξη του και στις εργαζόμενες μάζες.»[5]

Αναφερόμενος στη σοβιετική γραφειοκρατία επί των ημερών του, ο Λένιν έκανε αυτοκριτικά λόγο για «μεγάλη σαπίλα», «βρωμιά», «μούχλα» «πληγή», «σκουριά», «κομματική αρρώστια» που «κατατρώει» τη Σοβιετική Ένωση.[6]

Η Ρόζα Λούξεμπουργκ από την μεριά της υποστηρίζει ότι «η πλέον αυστηρή αυτοκριτική δεν αποτελεί μόνον δικαίωμα για την εργατική τάξη, αλλά είναι επίσης για αυτήν το ύψιστο καθήκον».[7]

Αν είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι η αυτοκριτική εκφυλίστηκε στη συνέχεια και μετατράπηκε συχνά σε διαδικασία απότισης πίστης στην καθοδήγηση και τις όποιες αποφάσεις της, αυτό δεν σημαίνει ότι αυτός ο εκφυλισμός, όπως άλλωστε και ο όποιος άλλος των αρχών του μαρξισμού, θα πρέπει να μας οδηγήει στην άρνησή τους. Αντίθετα θα πρέπει να οδηγήει στην αυτοκριτική εκτίμηση των αιτιών που οδήγησαν σε αυτόν, έτσι ώστε να αποφευχθεί κάτι ανάλογο στο μέλλον.

Γιώργος Ρούσης

grousis@panteion.gr

---

[1] Βλέπε Ενγκελς, Γράμμα στον Κάουτσκι, Λονδίνο, 23 Φλεβάρη 1981, Παράρτημα στο «Καρλ Μαξ, Κριτική του Προγράμματος της Γκότα», «Σύγχρονη Εποχή» 1979, σελ. 39 - 42.

[2] Introduction de F.Engels aux Luttes des classes en France 1895 . Editions Sociales 1952 p.11

[3] Γράμμα του Ενγκελς στον Ζόζεφ Μπλοχ Λονδίνο 21-22 Σεπτεμβρη 1890, στο Marx-Engels Correspondance σελίδα 441.

[4] Λένιν, Για την μπροσούρα του Γιούνους, Άπαντα τόμος 30, σελ. 2

[5] Λένιν «ο «αριστερισμός» παιδική αρρώστια του κομμουνισμού » , Άπαντα τόμος 41, σελίδα 41

[6] Βλέπε Γιώργου Ρούση, «Ο Λένιν για τη γραφειοκρατία», Σύγχρονη Εποχή 1985, ιδίως σελίδες 69 - 80.

[7] Rosa Luxemburg, La crise de la social-democratie in Rosa Luxemburg, textes, iditions sociales, 1969, σελ.198.

Δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα των Συντακτών, 15.3.2016